V évfolyam Celldömölk 1909 október 10. 41. szám

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész evre 8 korona, félévre 4 korona, negyedevre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intezendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű panaszok.

Ellentétek és marakodások.

A megélhetési viszonyok napról-napra nehezebbek, sulyosabbak lesőnek és e miatt a kereseti osztályok között az ellentétek mindjobban kiélesednek. Kétségtelen, hogy azt a diszharmoniát, a mely a különböző fontos kereseti, megélhetési agak között előállott, nagyrészben ez az élettel való küzdelem okozta, a mely egyre több terheket ró a vállakra, ugyannyira, hogy ezek a terhek kezdenek már elviselhetetlenekké, türhetetlenekké lenni.

S ez a kiéhezett és egymásra utazó ellentétesség nagy kárára van az országnak, a melyben a különböző kereseti osztályok egymásra vannak utalva. Pedig tudvalévő dolog, hogy csakis ezeknek együttes összmuködésétől várható eredményes munkálkodás a gazdasági vagyonosodás és vele az államélet terén.

A különböző kereseti osztályoknak legfőbb érdeke, hogy segitse egymást, mert csak egymás segitségével boldogulhatnak, mert csak igy birják fentartani saját hazukat, családjukat és a hazát. De ez a közös munka csak akkor lehet hasznothajtó, ha az ellentétek, a csunya marakodások, a melyek most a legmagasabb fokra hágtak, elsimulnak és az osztályharcot mihamarabb az osztálybéke váltja fel.

Az iparososztálynak épen olyan nagy szüksége van a békes együttmunkálkodásra, mint a kereskedőosztálynak, viszont ez a két osztály sem tud egymás nélkül érvényesülni a földmivesosztály nélkül. Mit dolgozzon az ipar, hogy viruljon a kereskedelem, ha a földmivelés nem ád hozzá ostermelest? Viszont mit érne az ostermeles, ha az ipar nem dolgozná fel és a kereskedelem nem értékesitené a földből előállitott anyagot?

Látnivaló, tehát, hogy csak jól meggondolt földmivelési és kereskedelmi politika birja a kereseti osztályok közös összmuködését egységes irányban vezetni. Érvényesülésében támogatni kell minden osztályt, mert egyik sem hátrábbvaló, mint a másik, egyik sem jogosult nagyobb előnyökre, mint a másik. És a mikor arról van szó, hogy az ipar és a kereskedelem fejlődése szükséges, nem szabad feledni, hogy ugyanakkor épen olyan elsőrangu szükség a mezőgazdaság fejlesztése is, tehát egyiket a másik rovására fejleszteni épugy aránytalan, mint céltalan munka.

A mezőgazdaság csakis igy bir elegendő anyagot termelni az ipar részére és csak igy jut abba a helyzetbe, hogy a maga céljaira visszavásárolja az ipari készitményeket. A végcél tehát, hogy az iparosnak ne kelljen a felnolgozandó anyagért a külföldre menni és az általáaos fogyasztásnak ne kelljen a külföldi ipartermékekre szorulni. Rengeteg iparcikk özönlik be a külföldről Magyarországba. Ez a legbiztosabb jele annak, hogy nálunk az ipar, kereskedelem és a mezőgazdaság pang és azoknak fejlesztése országos érdek,

Ezért életbevágóan kivánatos, hogy a nemzet kereső osztályai, melyeken az államfentartás legnagyobb anyagi terhe nyugszik ne egymás ellen, hanem egyuttesen dolgozzanak ügyeikért és javaikért mely egyszersmint az országnak is ügye és java. Elég a külellenségek ellen való védekezés, mert ha egymás között is háboruzik továbbra a magyar, ugy megérdemli pusztuló sorsát.

Tünődés.

Vége a nyárnak.
Pereg a fáknak
Sárguló lombja nesztelenül,
Amig e képen
Merengek, — érzem,
Hogy a szivemre bú nehezül.

Mely viszi messze,
Hogy eltemesse —
Hűs szellő éri homlokomat,
Mint fájó kérdés,
Gyötrelmes érzés
Lelkembe markol száz gondolat.

Mért kell a fáknak,
Annyi virágnak
Lombjait, éket elveszteni?
Hogy ha már éltet,
Akkor az éltet
Vissza az Isten mért . . . mért veszi?

Amig tünődöm,
Tul a felhőkön
Hallani vélek oly szózatot,
Hogy véges minden,
Örök az Isten . . .
Ennyi csupán a mit tudhatok.

Gyarló eszemmel
Nem foghatom fel,
Bárhogy kutassam, titkolt marad
Nem fogom tudatni,
Hogy Mért? Csupán Mi?
Azt fogom látni, el vesz, vagy ad.

Novák Pál.

Budapesti levél.

Az egész világon a repülés érdekli leginkább a nagyközönséget. Természetes, hogy Budapest lakossága, amely mindig a divat után indul, akár kalapról, akár Blériotról van szó, szinte falja a repülésről szóló hireket. Erről beszélnek a kávéházban osztás közben s az alsóst ma már nemcsak gromobojjal és Fedák Sárival, hanem Blériot-val is játszák,

— Bemondom a tuletrót és a Blériot-ot — mondta a minap éjszaka egy kiváló iró.

— Mi az a Blériot? — kérdi a kibic.

— Az, hogy ha elvesztem ezt a pártit maga röpülni fog.

*

A villamoson is a repülésről folyik a szóbeszéd és nem a lóversenyről, pedig most dühöng a gyepen a totalizatör.

— Van-e már jegye Blériot felszállásához, kérdi egy ur a másiktól.

— Jegyet parancsol? lép hozzá a kalauz.

— Igen, egy tiz koronás tribünjegyet.

— Mit?

— Pardon a rákosi mezőre gondoltam.

— Szakaszjegyet adjak? kérdezi ujra a kalauz.

— Nem, adjon egy nyolcas fölszálló jegyet.

— Talán átszállót tetszik érteni.

— Persze, egészen megzavar ez a Blériot

*

A családi tüzhely sem ment a repülés bacillusától. A férj aki tiz óra helyett hajnali négy órakor ment haza a kaszinóból, szorongó érzéssel lépte át a hálószoba küszöbét. Az asszony, aki pedig szelidleikü teremtés volt, most hirtelen fölkapta a gyertyatartót s az urához dobta, amit még sohasem tett meg. Meg is bánta rögtön.

— Bocsáss meg, de olyant álmodtam

— Mit?

— Láttam Blériot-ot repülni. Mint magyar honleányt nagyon elkeseritett az a tudat, hogy nincs még magyar repülőgép, amely még repülni is tüd. Erre még félig álmomban megkaptam a gyertyatartót kineveztem mo-

Tory-téglagyárban, Celldömölkön
1000 drb. tégla 15 forint

noplánnak és tapasztaltad, hogy pompásan repült.

A férj megvakarta sajgó homlokét, a melyet az a megtiszteltetés ért, hogy horzsolta az első magyar repülőgép.

*

És most áttérünk a politikára, a mely nélkül, sajnos, semmiféle napikérdést el nem lehet intézni. A repülés hatása itt is mutatkozik. A válságos helyzetről soha annyi röpirat nem jelent meg, mint most. A koalicióról is kiderült, hogy szappanbuborék volt, a melyet a kedvezőtlen bécsi szelek fölröpitettek és a szerencsétlen, jobb sorsra érdemes buborék szétpattant, mint a Republique kormányozható léghajó. A koalició is kormányozható volt egy ideig, mert volt kormánya. Először elvesztette egyik csavarát (a hátramozditót), azután az egész kormány lebukott (illetőleg megbukott)

*

Még egy kávéházi történet, amely azt bizonyitja, hogy a kávét nem habbal, hanem monoplánnal isszák. Egy társaság pezsgözik. Fizetésre kerül a sor. Az élelmes főpincér abban a hitben, hogy az urak eláztak, háromszoros számlát állitott ki. A társaság mecenása azonban átlátott a szitán s mint jó humoru ember, ezzel a kérdéssel fordult a főpincérhez:

— Hányféle aeroplán van?

— Kétféle — felelte a frakkos fizető pincér, aki lelkes aviatikus.

— És pedig?

— Monoplán, biplán.

Van egy harmadik is.

— ?

— Triplán, amint ezt a maga számolócédulája bizonyitja.

*

Mint jellemző dolgot, megirjuk az alábbi kis historiát, amelynek hitelességét akár közjegyzővel igazolhatjuk.

Egy szerencsétlen alperes ellen végrehajtást tüztek ki. Fühöz-fához kapkodott, hogy pénzt szerezzen de hiába. Végre elment a felperes ügyvédjéhez és könyörgött neki, hogy halassza el az árverést. A fiskális könyörtelez maradt.

— Mikor is lesz az árverés? kérdezte a meggyötört embert.

— Október 17-én délután.

— Akkor elhalasztom.

— Köszönöm — hálálkodott a delikvens de nem értem ezt a hirtelen fordulatot.

— Köszönje Blériot-nak.

— Blériot-nak?

— Neki, mert ő is október 17-én száll föl Budapesten s én is ott akarok lenni Rákoson.

HIREK.

Uj fönséges asszony. Hivatalosan jelentik, hogy a király Hohenberg Zsófia hercegnőnek, Ferenc Ferdinánd kir. herceg trónörökösünk feleségének, a fönséges hercegnői met adományozta.

Eljegyzés. Makranczay Izabella kisasszonyt, özvegy Makranczay Jánosné leányát, néhai Erőss Gyula ügyvéd és neje szül. Reich Mária nevelt leányát, városunkban eljegyezte Gróf Sándor, Szeged városának közgyámja.

Megyei közgyülés. A vármegye törvényhatósága f. hó 28-án rendkivüli közgyülést tart, amely alkalommal leplezik le Rákóczy Ferenc arcképét.

Maróthy László a 48-as pártban. Maróthy László, a celldömölki kerület volt alkotmánypárti képviselője azon indokolással, hogy a 48-as eszmék ellen küzdeni nem akar és nem fog, — az alkotmány-pártból kilépett, s bejelentette belépését a 48-as pártba.

Tompa Kálmán könyve. Tompa Kálmán nemcsak a szinmüvészet terén fejt ki kiváló munkásságát, hanem a költészet terén is. A »Vasmegyei Hirlap« tárca rovatában annak idején megjelent »Égi lakoma« cimü verses elbeszélése könyv alakban is megjelent, amelyet az előfizetők a napokban kapnak kézhez. A könyv kiállitása Gabriel Ágoston nyomdatulajdonos kitünő müizlését dicséri. A könyv még most is megrendelhető Tompa Kálmán szerzőnél Orosházán, 1 K 10 f előzetes beküldésével.

Esküvő. Nagy Sándor jánosházai utbiztos okt. 17-én vezeti oltárhoz Keyri Karolint Ravaszdon. (Győrm).

A gazdák lapja a buzaárakról. A »Köztelek« a gabonapiacról s a buzaárakról ezeket irja: A gabonapiac üzleti irányzata továbbra is szilárd. Jellegzetes és szembetünő jelenség, hogy az o'tóberi és az áprilisi határidő-buzajegyzések egyazon nivón állanak, mely körülmény ismét élénken bizonyitja, hogy vevő volna elég arra a buzára, amely azonnal szállitatnék, ha akadna eladó. A malmok arra a sajnálatos tapasztalatra jutnak, hogy a szerb, orosz és román származékok még sem vetekednek a kitünő magyar buzával, nem is szólva arról, hogy ez idegen buzák kinálata is mintha megcsappant volna. Oroszország állitólag megszoritó intézkedéseket tesz és ha talán nem is hivatalosan, de világos tendenciával akadalyokat igyekszik görditeni az orosz gabonakivitel elé. Megjeent a francia hivatalos terméskimutatás is, mely körülbelül 10 métermázsa többletet tüntet fel a tavalyi terméssel szemben. Másfelől meg azt olvassuk, hogy amerikai börziánerek ismét nagyobb stilü játékba fognak, előre tehát nem lehet tudni, mi minden körülmény fogja befolyásolni a mi gabonánk árát. Sok függ attól, akadálytalanul lesznek-e az őszi vetési munkálatok befejezhetők. Mindinkább nyilvánvalóvá válik az a szomoru tény, hogy több megyében még a vetőmagra való sem termett meg.

Mindenféle. Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje, november hóban Vilmos császár meghivására Berlinbe utazik. — Belgrádban nyilvános helyén verték el becsületesen a szerb király legmeghittebb titkárát és benső barátját. — Boszniából egész tömegesen vándorolnak ki a mohamedán vallásnak Törökországba s azt a török kormány is előmozditja, hogy birodalmában a mohamadán paraszt lakosság számát gyarapitsa. — Szibériában az orosz hatóságok hallatlanul erőszakoskodnak. A zsidókat minden nagyobb városból kikergetik. — Váth községében szórványos sertésvész fordult elő, azért a járási főszolgabiró elrendelte a zárlatot. — A bécsi cseh képviselők elhatározták, hogy időnkint, legközelebb okt. 19-én tüntető sétákat rendeznek. Mindig veszekednek, marakodnak az oszträk németek és csehek egymással, de bezzeg egyet értenek akkor, ha Magyarország jogainak elkobzásáról van szó. — Horvá-Szlavonországban ma 200 ezer magyar él, a németek száma is eléri a 250 ezret.

Vonat összeütközés. A Pápai állomáson folyó 2-án este fél 10 órakor könnyen végzetessé válható vonat összeütközés történt. Ugyanis a szombathely felől érkezett 1361. sz. teher vonat tolatásokat végzett benn az állomáson, és amikor a Bánhida felől érkező 6016 sz. vegyesvonat beakart jönni a 2-ik sinpáron, a tehervonat ép akkor ért az első sinpárról a váltóhoz. Igy történt azután, hogy a tehervonat mozdonya neki ment oldalt a vegyesvonat mozdonyának, dacára, hogy a bánhidai mozdonyvezetője látva a veszélyt erősen kezdett fékezni, de a szerencsétlenséget kikerülni még sem lehetett. Még szerencse volt a szeretcsétlenség közepette, hogy a vegyesvonat mozdonya után közvetlenül 3—4 répás kocsi volt akasztva és csak azután jöttek a szállitó kocsik és igy az utasoknak az ijedtségen kivül alig történt egyéb bajuk. Komolyabbn csak Frém József mozgópostás sebesült meg a fején és Bujtor Károly a bánhidai vonat mozdonyvezetője, aki kezén sérült meg. Mind a két mozdony, valamint néhány kocsi és a postakocsi megrongálódott A vizsgálat folyik, hogy kit terhel a felelőség. Az összeütközés hire gyorsan elterjedt a városban, természetesen jól kiszinezve, ami érthető izgalmat okozott a közönség körében és seregestül tódultak ki az összeütközés szinhelyére, ahol már vasárnap délután 2—3 óra felé semmi nyoma sem volt az előző esti katasztrófának. A forgalomban semmi akadály nem állott be.

Blériot budapesti felszállása. Minden jel azt mutatja, hogy amint az egész kontinensen végig vonult a Blériot láz, ettől Budapest és az ország sem kimélődik meg. Oriási az érdeklődés Blériot felszállása iránt. Széles intézkedés történt a forgalom zavartalan lebonyolitására. A villamos társaságok valamennyi a rendes forgalomból elvonható és és tartalék kocsijaikat október 17-én félegy órakor meginditják a felszállás területére. Valamennyi kocsin jelezve van, hogy a kocsi »Blériot felszállásához« indul és pedig a város minden pontjáról. Több vidéki középiskola ifjusága tanáraik vezetése alatt megy föl a gyönyörü látványosság megtekintésére. A rendezőség a középiskolák ifjuságának minnél könyebbé akarván tenni a produkció megtekintését: csoportos tanuló jegyeket ad ki, Lapunk kiadóhivatala a tüdőbetegek javára rendezendő felszállás érdekében bejelenti városunkból és a vidékről Budapestre fölutazni óhajtókat. De lehet közvetlenül irni a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesületnek Budapest, VII., Akácfa-utca 30.

Sopronból irják, hogy a város területéhez tartozó brennbergi kőszénbányában a földmunkások sztrájkba léptek, mert az igazgatóság nem teljesitette azt a kivánságukat, hogy munkaidejük 8 óra legyen. A földmunkások ügyét a bányászok is magukévá tették és valamennyien megszüntették a munkát. Egy század katonaságot küldtek ki. Lapunk zártakor értesülünk, hogy a sztrájkolók csöndesen viselkednek és hamarjában rend lészen.

Országos Katholikus Szövetség a magyar szt korona-emlék felavatására e hó 11-én Rómába zarándok-utazást tervezett. A zarándoklatban városunkból Takács György lisztkereskedő is részt szándékozik venni. A szövetség zarándok-bizottsága azonban az utazást a tavaszra halasztotta el, amidőn — remélhetőleg — politikai viszonyaink kedvezőbbre fordulnak s a zarándoklatban a magyar kormány, parlament is képviseltethetni.

Felhívás Mikszáth Kálmán tisztelőihez. Mikszáth Kálmán az idén tölti be irói munkásságának negyvenedik évet. Irodalmunknak ez az örömünnepe közéletünknek hányatott napjaiban virradt reánk, amikor sokszoros buzgósággal kell ápolnunk a hitet nemzetünk szellemi erejében. Ennek a szellemi erőnek egyik legkiválóbb példája és legfényesebb képviselője Mikszáth, akit igazán felesleges lenne a magyar közönségnek bemutatni. Hazánk legjelesebbjei állottak most soromboba és elhatározták, hogy e nagynevű irónak műveiből jubileumi kiadást rendeznek, amely husz kötetben tartalmazni fogja munkáinak legbecsesebb részét, amennyiben azt a költő saját maga fogja szerkeszteni. Az ára fűzve nyolcvan, diszkötésben pedig 120 korona. A befolyó összegnek fele esik a kiállítás költségeire, fele pedig a nagy irónak szánt nemzeti ajándékra jut. Ékesítse fel minden magyar a könyvtárát e diszes művekkel.

Népszövetség szervezkedése. A Kath. népszövetség szervezkedése kihatott már a legkisebb községekre is. Karakón ma tartják az alakuló közgyülést. Mint halljuk, Jánosházán is ma mondják ki a szövetséghez való csatlakozás, pedig ott nem lesz annyi tag, mint amennyit a cionisták tudnának toborozni.

Örülten az újvilágból. Görög Lajos sági lakos is azok közé tartozott, akiket a birvágy, a meggazdagodás reménye csalt ki Amerikába, de akiket a csalódás és a honvágy visszaüt oda, ahol bölcsőjüket ringatták. Csütörtökön érkezett haza Görög, de zavarodott elmével. Minden valószinűség szerint a magyar hazához való közeledése folytán ébredt fokozódó öröme zavarta meg eszét.

Szüret. A járás kisebb hegyeiben a szüretelés napjaiul f. hó 11, 12. és 13-ika állapittatott meg.

Járvány. Kemenesmihályfán tifusz, Bobán pedig diffteritis megbetegedési esetek fordultak elő.

Kóbor gyermek. Gyorgye Istvánné,helybeli lakós, egy Celldömölk és Pápa között kóborló fiura talált, aki Sági Jánosnak, 13 évesnek és budapestinek mondotta magát. A fiu már egy év óta bolyong lerongyolódva és folytonos éhezés között. Gyorgyené a fiut magával hozta s eltartását addig is, mig a hatóság szüleit kikutatja, magára vállalta. Csakhogy aztán a csavargás iránt erősen hajló kis kalandor — egy szép éjszakán meg ne ugorjék.

Szokott katona Hiába nemcsak a civilnek, hanem a katonának is van szive, a melyik szintén »akármilyen messziről is vissahiv.« Albert Péter jánosházai legénynek aki jelenleg a szombathelyi cs. és kir. 11-ik huszárezred 3-ik századánál szolgál mint tényleges huszár, ugylátszik szintén volt szive mert a folyó hó 2-án nagyot és merészet dott Jánosházán megjelenni. De mivel a katonai regula nem engedi meg, mert az nem ismer sem szivet, sem szerelmet, hanem csak dinstreglamát, subordinációt, tehát a huszárezred parancsnokságának távirati értesitésére a jánosházai csendőrőrs parancsnoka letartóztatta a szerelmes hészárt és visszakisértette Szombathelyre, ahol bővebb magyarázat helyett bizonyára katonás rövid-eggel csekély huszonegy napi eincelt (magán fogsági) rónak rea ama önkenyű eltávozásert.

Pusztulion az oláncigány! A murszombati járás községeit a vándor-cigányok nagyon is sürön keresik föl és szereznek a lakosságnak sok kárt, aggodalmat és kellemetlenséget. A borhidanak végre is megunták a dolgot és — határoztak. Küldöttséget menesztettek a járás főbirájához azzal a spartai kurta kerelemmel, hogy adassék a falubeli ferfiaknak fegyverengedelem és meg valami, a falu határában található cigányokat minden teketoria nélkül lőhessék agyon, mivelhogy a sok fejtörést okozó cigány-kérdésnek ez lenne a legradikálisabb megoldása.

Cigányiskola. Pankotán, Arad közelében, szeptember hó 13-án megnyilt az első cigányiskola. A gyermekek és szülők már hajnalban körülfogták az épületet és csak 9 óra felé engedtek egy kicsit. Mindegyik első akart lenni az uri mesterség felé vivő ut első lépcsőjén s a pordek rendkivül örültek a beiratás dicsőségének.

TÖRLEY
PEZSGŐ.

Hirdetéseket
felvesz a kiadóhivatal.

Egy jobb házból való fiu
tanoncul
felvétetik
GÄYER GYULA cégnél.

ranként 2 K 80 f, métermazsánkánt kosarastul 42 K, vérpiros paradicsom méterinázsanként 20 K előleg beküldéssel, őszi duránci barackot (befőzésre remek példányok) postakosaranként 3 K 40 f, császár- és szegfű-körtét, reteg- és csemege-almát 2 K 20 f, házilag főzött valódi baracklekvárnak kgr.-ja, amig a készlet tart, 2 K 40 f, kis tetőn főzött hamisitatlan barack-konyaknak 5 kgr.-os domyonnal felelő mellett 10 K-ért utánvétellel szállit Gyümölcskivitel Csongrádról.

SZOLOOLTVANY!
ne vegyen addig, mig az alanti telepről árajegyzéket nem kér, mert ezen telep a közönség elősegitésére alakult és oly olcsó áron lehet oltványt avagy más egyéb vesszőt beszerezni, hogy más telep ezen árakkal nem versenyezhetik. Az árjegyzék sok hasznos tudnivalot tartalmaz és ingyen, bérmentve küldetik, aki cimét tudatja.
Cim:
SZŰCS SÁNDOR FIA
szőlőoltványtelepének főkja Czelldömölk (Vasm.)

Kassa szab. kir. város és Abauj-Torna vármegye
Cim- és lakjegyzéke
1910
január hó 1-én jelenik meg 5000 példányban.
Ára 6 korona.

Hirdetések és előfizetések a KASSAI HIRLAP kiadóhivatala cimére KASSA, Fő-utca 33. sz. küldendők.

STECKENPFERD-
Liliomtej-szappan.
Legenyhébb szappan bőrápolásra és pattanások ellen.
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Szőlőoltványok és Gyümölcsfa-csemeték.
Őszi és tavaszi szállitásra, **MÓR GYULA ÉS TÁRSA CELLDÖMÖLKI** szőlőoltvány- és faiskola-telepén, nagy mennyiségben kerülnek eladásra.

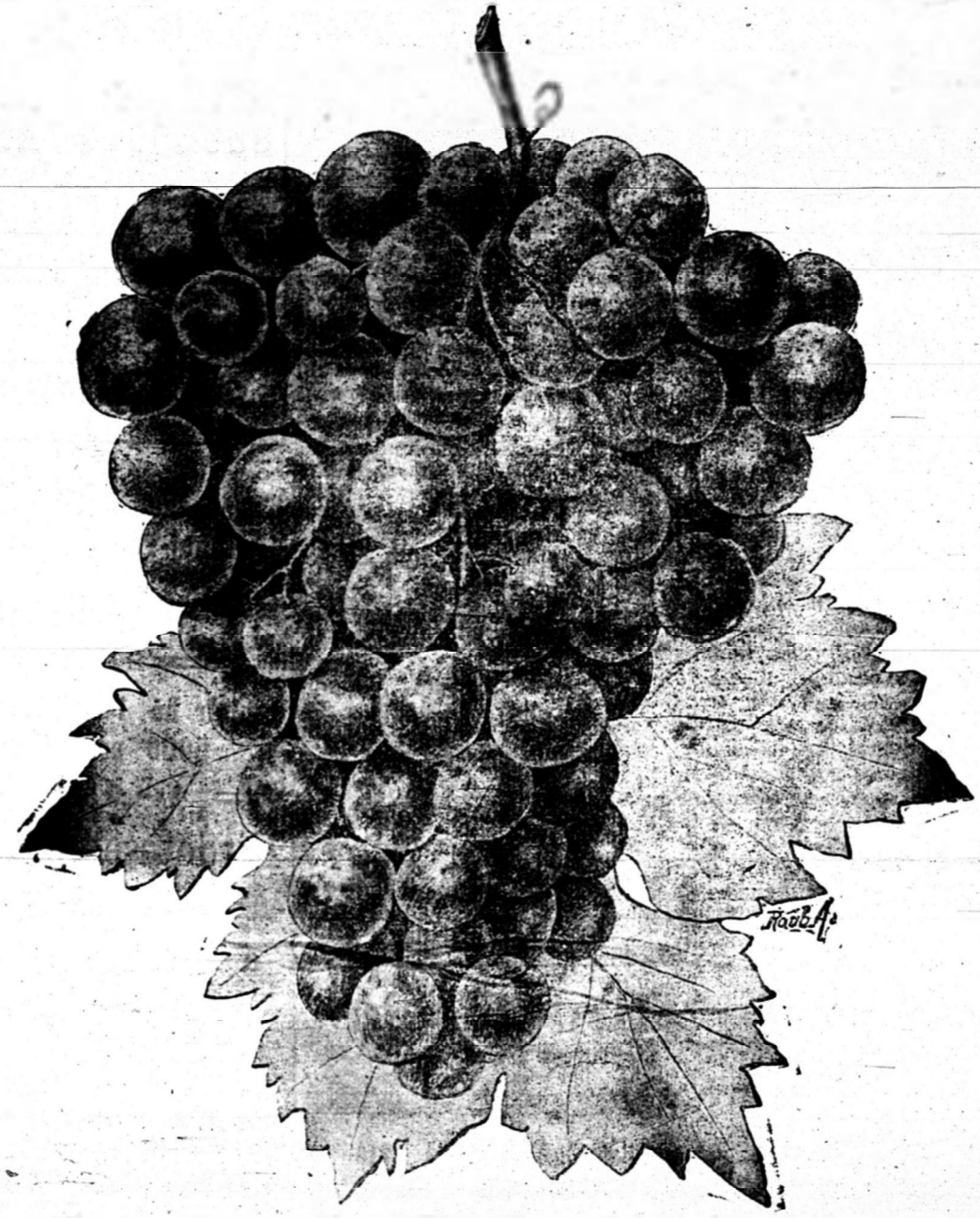

Szőlőoltványokat legjobb minőségben — a **Bihardiószegi** telepeinkről hozzuk forgalomba. Gyümölcsfák **Celldömölki** telepeinkről kerülnek ki: a legolcsóbb árakkal.

Minden gazdára hasznos Utmutatónkat és árjegyzékünket ingyen küldjük; tessék azt kérni!

Levél cim:

MÓR GYULA ÉS TÁRSA CZELLDÖMÖLK.